

Mapa noční oblohy

Mapa noční oblohy znázorňuje pozorovatelná souhvězdí 16. června ve 22:00 hodin SELČ na souřadnicích 50° severní šířky a 15° východní délky za ideálních podmínek (bezoblačná obloha a malé světelné znečištění). Mapa je orientována tak, že sever je nahoře.

sever

Informace pro návštěvníky

Upozorňujeme, že z bezpečnostních důvodů není možné vstupovat do sálu digitálního planetária po začátku programu.

Večerní programy jsou obsahově zaměřeny na dospělé návštěvníky a starší školní mládež.

Změna programu vyhrazena.

Vstupné 30 až 90 Kč dle druhu programu a věku návštěvníka.

Budova digitálního planetária se spolu s pokladnou otevírá 30 minut před začátkem programu. Z důvodu omezeného počtu míst v sále digitálního planetária využijte k zajištění vstupenky na program vstupenkový portál města Hradce Králové HKPoint nebo Turistické informační centrum na Eliščině nábřeží. V pokladně digitálního planetária je možné zakoupit vstupenky pouze za předpokladu, že zbývají ještě z předprodeje.

Budova hvězdárny se spolu s pokladnou otevírá 15 minut před začátkem programu. Vstupenky na program, který probíhá pouze na hvězdárně (pozorování), lze zakoupit až na místě.

Pro osoby s omezenou schopností pohybu jsou v přízemí digitálního planetária z úrovně okolní komunikace bezbariérově přístupné prostory expozice ve foyer, projekčního sálu a toalet.

Všechny návštěvníky žádáme, aby dodržovali pokyny pracovníků zajišťujících program a ustanovení Návštěvního řádu. Děkujeme Vám za pochopení, toleranci a vzájemnou ohleduplnost.

Pro skupiny minimálně 20 osob nabízíme možnost realizace programu v odpoledních a večerních hodinách v pracovních dnech v době mimo pravidelné programy pro veřejnost. Více informací: ☎ 495 264 087

**HVĚZDÁRNA
A PLANETÁRIUM**
v Hradci Králové

Hvězdárna a planetárium v Hradci Králové

Zámeček 456/30, 50008 Hradec Králové

☎ +420 495 264 087 ☎ +420 495 270 959

☎ +420 737 456 777 ✉ astrohk@astrohk.cz

www.astrohk.cz

MĚSÍČNÍK

červen 2025

Program

Středy

Večerní program | 19:30
s pořadem HORIZON: Beyond the Edge of the Visible Universe
🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Pátky

Podvečerní program pro děti | 17:30
aneb Planetárium pro nejmenší
pořad vhodný pro diváky ve věku od 5 do 8 let
v doprovodu dospělé osoby
🕒 60 minut | 📍 digitální planetárium

Večerní program | 19:30
s pořadem Zrození Země
🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Soboty

Pozorování Slunce | 15:00
🕒 30 minut | 📍 hvězdárna | 🦋 jen za jasné oblohy

Odpolední program pro děti | 16:30
s pohádkou 3-2-1 START!
pořad vhodný pro diváky ve věku od 8 let
v doprovodu dospělé osoby
🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium a hvězdárna

Večerní program | 19:30
s pořadem Expedition Reef
🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Přednášky a další akce

| 5. 6. 18:00 Ing. Ondřej Kořistka, MBA
📍 digitální planetárium

Terénní dozimetrie aneb střípky z radostí a strastí jaderného fyzika
Jaderná fyzika není jen o reaktorech v elektrárnách a urychlovačích částic v CERNu, je to spleť klubko mnoha podoborů. Vydejme se po jedné nitce nesoucí označení „radiační fyzika“, též fyzika ionizujícího záření. Tempo bude pohodové a odpočinkové a na naší cestě se podíváme pod pokličku činnosti radiačního fyzika, který při práci s radiací prožívá skutečně nevšední radosti i strasti - ať už v laboratoři, v nemocnici, v haldách, v dolech či v obýváku pana Nováka!

Jak vnímá jadernou a radiační problematiku veřejnost, často pod tlakem médií neustále oživujících Černobyl? Porovnejme fyzikální obraz radiace s pohledem mediálním a politickým, který mnohdy reflektuje, že žijeme v době, kdy emoce a pocity namnoze znamenají více než fakta.

| 13. 6. Akademie techniky a řemesel
📍 kampus SOŠ a SOU Vocolova

Letos poprvé proběhne v Hradci Králové od 9 do 17 hodin Akademie techniky a řemesel. Akce nabízí žákům 6. - 8. tříd ZŠ i rodičům s dětmi možnost vyzkoušet si řemesla, vědecké pokusy a technické dovednosti. I my se pokusíme představit naši profesi, technické vymoženosti a možnosti, kam se budeme v budoucnu vyvíjet.

| 19. a 20. 6. Hrajme si i hlavou
📍 kampus UHK

Již po šestnácté vás s radostí zveme na naši oblíbenou akci Hrajme si i hlavou, která se stala pevnou součástí královéhradeckého kalendáře. Tentokrát se společně ponoříme do tématu MIMIKRY, které prostoupí připravené pokusy, hry a hlavolamy, a slibuje tak nečekané výzvy a objevy. I my pro vás budeme mít kromě dalekohledů připravené i další aktivity, které vás zavedou na výlet mezi hvězdy. Akce se odehrává v kampusu UHK (náměstí Václava Havla) vždy od 9 do 16 hodin.

Výstavy

Výstavy jsou přístupné v rámci programů probíhajících v prostoru digitálního planetária, případně hvězdárny.

Vesmír očima dětí | 📍 digitální planetárium
Výstava dětských prací, která vznikla ku příležitosti 10. výročí otevření digitálního planetária. Můžete se těšit na pestrou škálu výtvarných děl, která vytvořily děti ze Základní školy Milady Horákové pod vedením p. učitelky Zákravské a Matějčkové.

Krása fyziky / fyzika krásy | 📍 digitální planetárium
Výstava Krása fyziky / fyzika krásy si klade za cíl ilustrovat jinou stránku fyzikálních jevů kolem nás. Snaží se, aby divák otevřel oči a pozoroval, jaké zázraky se dějí přímo před ním. Autorem většiny fotografií a textů je profesor Tomáš Tyc z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity.

Papírové modely kosmické techniky
Papírové modely **Petra Baldy** a **Miloše Drábka**.
📍 digitální planetárium

Světelné znečištění
autor: **Radka Pavlíková** a **Pavel Kabrhel**
📍 hvězdárna

FOTO MĚSÍCE - IRIZACE

Někdy, když zvednete oči k obloze, zahlédnete oblak s jemnými pastelovými barvami – jako by ho někdo přestříkl duhovým sprejem. Říká se tomu irizace – optický jev, při kterém se na okrajích tenkých oblačných útvarů objevují barvy, nejčastěji zelená, růžová, fialová či modrá.

Tento jev vzniká difrakcí a interferencí slunečního světla na vodních kapkách nebo ledových krystalech, které jsou velmi homogenní co do velikosti a jsou v oblaku rovnoměrně rozptýleny.

Typicky je irizace pozorovatelná na oblacích typu altocumulus, cirrocumulus nebo lenticularis, tedy na oblacích s relativně malou optickou tloušťkou. Nejlépe ji lze spatřit při nízko položeném Slunci, kdy sluneční disk není přímo oslnivý – například při jeho částečném zakrytí jiným mrakem.

Bonusový tip: Irizace bývá často lépe viditelná přes sluneční brýle, protože redukují oslnění.

Použitá technika: Canon 6D, objektiv Canon EF 200 mm f/2,8 L II USM.

Foto na hlavní straně: HPHK / Michal Šrejber

Kosmické události

planety		
Merkur	ve druhé polovině měsíce večer velmi nízko nad SZ obzorem	
Venuše	ráno nízko nad V obzorem	
Mars	večer vysoko nad Z obzorem	
Jupiter	nepozorovatelný	
Saturn	ráno nad VJV obzorem	
Uran	nepozorovatelný	
Neptun	ráno nad VJV obzorem	

Měsíc		
3. 6.	Měsíc v první čtvrti (4:41)	
11. 6.	Měsíc v úplňku (8:43)	
18. 6.	Měsíc v poslední čtvrti (20:19)	
25. 6.	Měsíc v novu (11:31)	

1. 6.	4 h	Venuše v největší západní elongaci
1. 6.	10 h	Měsíc v konjunkci s Marsem
2. 6.	4 h	Měsíc v konjunkci s α Leo (Regulus)
6. 6.	15 h	Měsíc v konjunkci s α Vir (Spica)
7. 6.	12 h	Měsíc v odzemí (405 580 km)
10. 6.	12 h	Měsíc v konjunkci s α Sco (Antares)
17. 6.	17 h	Mars v konjunkci s α Leo (Regulus)
19. 6.	2 h	Měsíc v konjunkci se Saturnem
19. 6.	4 h	Měsíc v konjunkci s Neptunem
21. 6.	4 h	letní slunovrat (3:43), začátek astronomického léta
22. 6.	5 h	Měsíc v konjunkci s Venuší
23. 6.	6 h	Měsíc v přizemí (363 160 km)
24. 6.	16 h	Jupiter v konjunkci se Sluncem
26. 6.	22 h	Měsíc v konjunkci s β Gem (Pollux)
27. 6.	7 h	Měsíc v konjunkci s Merkurem
29. 6.	9 h	Saturn v konjunkci s Neptunem
29. 6.	11 h	Měsíc v konjunkci s α Leo (Regulus)
30. 6.	2 h	Měsíc v konjunkci s Marsem

Časové údaje jsou uvedené v SEČ.
Zdroj: Rozehnal, J. aj. *Hvězdářská ročenka 2025–5*